

ОЦІНКА ВПЛИВУ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ НА ФІНАНСОВУ ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

ас. Котенко Н.В., студент Тарновська А.Ф.

Етап планування і прогнозування відіграє особливу роль у процесі управління будь-якою системою, оскільки на ньому можна певною ймовірністю передбачити стан цієї системи через певний проміжок часу, а отже, підготувати відповідні управлінські рішення для нейтралізації негативних наслідків. Планування і прогнозування надходжень від митних платежів є одним із найважливіших і водночас найпроблемніших етапів управління митною системою держави. Сьогодні у практичній діяльності митних органів України цьому процесу приділяється дуже мало уваги. Це пов'язано як із певною складністю, так і з відсутністю у вітчизняній науковій літературі відповідних досліджень.

Узагальюючи погляди А. Кізими та керуючись практичною доцільністю, можна стверджувати, що прогноз – це взаємодоповнюючі ланки управлінського процесу з однією принциповою відмінністю: план – короткотермінове передбачення стану об'єкта з конкретними завданнями й терміном їх виконання, а прогноз – довгострокове, а тому більш імовірнісне передбачення стану економічних явищ і процесів.

Окрім оцінки динаміки ВВП, інфляції, необхідно враховувати економічну активність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, кон'юнктуру міжнародної торгівлі, зміну валютного курсу, політичну ситуацію в державі, яка є дуже загостреною, перспективи вступу країни в інтеграційні об'єднання, інші нецінові чинники зміни бази оподаткування. Усе це потрібно брати до уваги і при прогнозуванні бюджетних надходжень від ПДВ і акцизного збору, які справляються з експортно – імпорتنими операціями. Планування і прогнозування митних платежів слід розглядати як процес визначення розміру майбутніх надходжень до бюджету, а також виявлення й мобілізації резервів та обґрунтування пріоритетних завдань щодо підвищення рівня доходності державної казни. Даний процес являє собою управлінську діяльність держави, спрямовану на встановлення порядку формування доходів держбюджету за рахунок мита, ПДВ, акцизного збору. Слід зазначити: хоча в держбюджеті кожного року передбачаються кошти на керівництво й управління митною справою (зокрема у 2008-1481,33 млн. грн., у 2009-1250,47 млн. грн.), про реальне поліпшення якості управління вітчизняною митною службою сьогодні говорити поки що не доводиться. Залежно від каналу надходження, митні платежі можна систематизувати на ті, які надходять до доходної частини Державного бюджету, та які надходять до

фондів Державної митної служби України. Слід зазначити, що з точки зору порядку зарахування митні платежі в основному є директивними, оскільки надходять до одного рівня - Державного бюджету. На сьогодні налічується понад 200 його методів, але на мою думку для оцінки можна вибрати основні показники які впливають на розмір надходжень до державного бюджету від митних платежів. Це ВВП у практичних цінах, обсяги експорту, обсяги імпорту, офіційний курс гривні щодо долара США, офіційний курс гривні щодо євро, кредити в економіку України в національній валюті, кредити в економіку України в іноземній валюті, середньозважені процентні ставки банків за кредитами в іноземній валюті та, середньозважена ставка мита на імпорт. Отже я вибрала такі показники, за якими можна аналізувати розмір надходжень до держбюджету.

Митні тарифи є джерелом бюджетних надходжень, значення яких надзвичайно велике, особливо для країн, що розвиваються. У промислово розвинутих країнах бюджетні міркування не відіграють значної ролі при встановленні імпортних податків. Можливості використання митних тарифів з метою поновлення бюджету мають певні обмеження: чим вищий тариф, тим менший обсяг імпорту і відповідно бюджетні надходження. Таким чином, плата за митне оформлення товарів і транспортних засобів поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для митних органів, є *обов'язковим платежем*, справляння якого передбачено

Значні суми податку на додану вартість були передбачені у проекті держбюджету на 2009 р—у загальній сумі доходів його частка становила 45,5%! Тому тіньовим ділкам, які бажали заробити гроші на ПДВ, було варто замислюватися над безперспективністю цього бізнесу.

Мабуть багатьох людей цікавить питання, як зараз досить актуальне у будь-якій сфері, а сам е: чи позначилася на результативності роботи митниці хвиля фінансово-економічної кризи?

Звісно, впливу її не могли не відчути й митники. У січні-лютому зафіксовано більш ніж дворазове падіння імпорту товарів в Україну. Левова ж частка всіх митних платежів якраз іде від імпорту. Торік завдяки активній зовнішньоекономічній діяльності підприємців Харківська митниця, перерахувала до Державного бюджету більше 2,5 млрд грн, удвічі наростивши показник зборів митних платежів попереднього року. Наразі спостерігається скорочення кількості митних оформлень. Через зменшення вартісних обсягів імпорту товарів, недораховується бажаних доходів митних платежів і Держбюджет. Заради примноження надходжень до Держбюджету вже розробили схему спрощення підготовки документів для оформлення вантажів фірм-імпортерів. Отже мною було розглянуто процес планування і прогнозування надходження митних платежів до державного бюджету як важливий етап управління митною системою держави.